

Handicappede samfundsstøtter

Handicappede medborgere som valgtilforordnede er med til at ændre på den øvrige befolknings opfattelse af handicappede

Foto: Susanne Krogstrup

Af Susanne Krogstrup

For første gang i Nicaraguas historie deltog handicappede aktivt i den nationale valgproces. Og for første gang i verdenshistorien kunne man på valgdagen den 4. november sidste år møde ikke kun fysisk handicappede, men også hjerneskadede som tilforordnede på valgstederne. Selvom nicaraguanerne valgte ikke at ændre på regeringspartiet, betød valget et kvantespring for de deltagende handicappedes selvforståelse og måske også for den generelle opfattelse af handicappede som samfundsbyrder.

Dyre stemmer

Der hersker en højtidelig stemning i klasseværelset, der fungerer som valglokale i Masaya, en provinsby i Nicaragua. Bag katederet sidder de valgtilforordnede i deres pæne tøj og med alvorlige miner. De er hierarkisk ordnede med en præsident, 1. og 2. medlem, kontrollører fra de tre opstillede partier og endelig to

tilforordnede fra frivillige organisationer.

Alle har de gennemgået det øverste valgråds to dages træningskursus for at kunne bestræbe deres ærefulde hverv som demokratiets vogtere. En voldelig og korrupt historie betyder, at Nicaragua denne gang har investeret i demokratiet. Hver stemme koster 30 us dollar i uddannelse af valgtilforordnede, administration og kommunikation og er dermed verdens dyreste valg pr. stemme. Med en stemmeprocent på 90 % er det tydeligt, at også befolkningen tager demokratiet alvorligt.

Det er sidst på eftermiddagen i Masaya, og holdet har været i gang siden kl. fem i morges. De er trætte, men det betyder ikke, at der bliver slækket på kravene. Alvorligt bliver hvert led i stemmeafgivningen for-

For Rosa Iris Gonzales var valgdagen en stor dag: - Jeg var ved at revne af stolthed, da jeg blev opfordret til at blive observatør, fortæller hun.

klaret, og hver en bevægelse overvåget og bogført. En af de otte samvittighedsfulde bag katederet er hjerneskadet.

Rosa Iris Gonzales blev hjerneskadet, da hun for nogle år siden blev ramt af en stor lastbil. Hun ser lidt anderledes ud, snøvler, når hun taler, og er lidt langsommere til at opfange, hvad man siger. Bortset fra det, fejler hovedet ikke noget. Benene vil derimod ikke altid, som hun vil, men det betyder jo ikke, at hun ikke kan hjælpe med til at styrke sit lands demokrati. Rosa Iris fortæller: - Det er en meget stor dag for mig - jeg var ved at revne af stolthed, da jeg blev opfordret til at blive observatør. Jeg er lige begyndt at læse jura, og jeg har lært rigtig meget i dag om, hvor vigtigt det er, at alle tager stilling og giver deres mening til kende.

Handicappede viser ansvar

Rosa Iris hører til blandt de stærkeste af de hjerneskadede, der har fået lov til at deltage som valgtilforordnede. I et land, der er vant til at opfatte handicappede som uduelige krøblinge, kan man godt forestille sig, at handicappede valgtilforord-

Han siger: -Det er så let at affærdige os handicappede med, at vi er nogle stakler, der ikke duer til noget som helst, men det beviste vi er løgn i søndags - over for Nicaragua og over for hele verden. Vi kan meget mere end vi og andre tror, for een ting er vores fysiske begrænsninger, noget andet

hvordan handicapsektoren bedst kan udnytte det næste valg om fire år. Det ultimative mål er at få et handicappet medlem af regeringen, der kan tale sektorens sag på de bonede gulve.

Roberto er godt klar over, at det er en lang og besværlig proces, for Nicaraguas handicappede hører til landets fattigste og uddannelsesmæssigt dårligst udrustede. Men han er fuld af håb, fordi så mange handicappede har vist ansvar ved at deltage som valgtilforordnede.

Et rigtigt demokrati

- Hvem tror du vinder?, spørger jeg Rosa Iris i Masaya, lige inden de skal lukke valgstedet og tælle stemmerne op. Hun ryger op af stolen og kigger sig nervøst omkring. - Det ved jeg ikke, og det tror jeg heller ikke, jeg må sige noget om, hvisker hun nervøst tilbage, men tilføjer med et lille indforstået smil: - Men jeg har selvfølgelig stemt på den bedste kandidat.

Nicaragua er langsomt ved at opdage, at et demokrati kun er et rigtigt demokrati, hvis også de svageste grupper har mulighed for at deltage.

Susanne Krogstrup er udsendt som frivillig af Mellemløst Sanvirke og arbejder på Dansk Handicap Forbund's kontor i Managua.

Der var kø ved valgstederne og en stemmeprocent på 90 %.

nede er hård kost at sluge for nogen.

- Kan det ikke give bagslag og virke som en vittighed, når fx stærkt hjerneskadede eller blinde bliver sendt ud til valgstederne som tilforordnede?, spørger jeg et par dage efter valget Roberto Miranda, der er paraplegiker og deltog i optællingen af stemmer.

Roberto ryster grinende på hovedet. Han kan godt se, hvad jeg mener, men understreger at de valgtilforordnede, der havde brug for hjælp deltog med hjælpere, og at det vigtigste ved at være observatør var at vise sin beredvillighed til at styrke og støtte op omkring den demokratiske proces.

Personligt kan Roberto ikke skjule, hvilken stor oplevelse og sejr valgdeltagelsen har været for ham.

vores mentale kapacitet. Til hverdag arbejder mange af os i vores forskellige organisationer med at forbedre de handicappedes rettigheder. Det skal vi blive ved med, men jeg tror det er tid til at tage næste skridt uden for vores egne rækker - at starte en dialog med resten af befolkningen om, hvordan vi bedst kan bruge hinanden.

Robertos øjne lyser af begejstring, og han fortsætter ivrigt:

- Vores deltagelse i valgprocessen giver os også et godt kort på hånden i forhold til at presse politikerne til at overholde deres valglofter. Hvis vi viser, at vi ikke kun vil nyde, men også er parate til at yde vores til det store fællesskab, bliver de også nødt til at lytte til vores krav.

Roberto fortæller, hvordan man allerede nu er i gang med at planlægge

Handicaporganisationerne er allerede nu ved at planlægge, hvordan man bedst kan udnytte det næste valg om fire år. Det ultimative mål er at få et handicappet medlem af regeringen, fortæller Roberto Miranda.